

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказом Мінагрополітики
від 04 жовтня 2023 року № 1754

УДК 634.22

Код UPOV: PRUNU_DOM

**Методика
проведення експертизи сортів сливи домашньої (*Prunus domestica* L.)
на відмінність, однорідність і стабільність**

Загальні рекомендації

1. Предмет Методики

Методика стосується всіх вегетативно розмножуваних плодоносних сортів виду *Prunus domestica* L. та його підвидів.

2. Необхідний рослинний матеріал – однорічні саджанці

1) Компетентний орган визначає скільки, якої якості, коли й куди постачається садивний матеріал для експертизи сорту.

2) Мінімальна кількість садивного матеріалу має становити п'ять однорічних саджанців, щеплених на підщепах Saint-Julien d'Orléans або Myrobalan B, або інших підщепах, вказаних компетентним органом.

3) Садивний матеріал має бути здоровим на вигляд, не ураженим хворобами, не пошкодженим шкідниками та відповідати вимогам чинних нормативних документів щодо якості і сортових характеристик. Рослинний матеріал не повинен бути одержаним *in vitro*.

4) Садивний матеріал нічим не обробляють.

3. Метод експертизи

1) Тривалість експертизи

Експертиза має тривати щонайменше два вегетаційні цикли задовільного плодоношення, за необхідності – продовжують на третій.

2) Місце експертизи

Експертизу проводять у двох закладах експертизи (основному та додатковому).

3) Умови для проведення експертизи

Експертизу виконують за умов, що забезпечують задовільний ріст і розвиток рослин, і достатнє виявлення характерних ознак сорту. Оптимальну стадію розвитку рослин для оцінки кожної ознаки вказано цифрами в другій колонці Таблиці ознак і описано в поясненні до неї.

4) План експертизи

Планують такий розмір ділянок, щоб вилучення рослин або їхніх частин для вимірювань і підрахунків не шкодило б обстеженням, які тривають до кінця циклу вирощування. Кожне дослідження має включати щонайменше п'ять дерев. Рекомендована схема розміщення дерев $6,0 \times 4,0$ м.

5) Метод дослідження

Опис морфологічних ідентифікаційних ознак сорту здійснюють методом візуальної оцінки та за допомогою вимірювань чи підрахунків залежно від типу (якісні – QL, кількісні – QN, псевдоякісні – PQ). Тип виявлення ознаки проставлено в першій колонці Таблиці ознак.

Рекомендований метод спостереження за ознаками вказано в другій колонці Таблиці ознак:

MG: разове вимірювання групи рослин або частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання групи окремих, попередньо визначених рослин або частин рослин, на яких протягом вегетації здійснюють усі вимірювання кількісних ознак (наприклад, довжина);

VG: візуальна разова оцінка групи рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених рослин або частин рослин.

6) Кількість рослин / частин рослин

Експертизі підлягає щонайменше п'ять дерев. Усі спостереження на

плодах необхідно виконати на 10 типових плодах (по 2 з кожного дерева).

Усі вимірювання варто здійснювати на такій кількості рослин:

MG: разове вимірювання 5 рослин або 10 частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання окремих, попередньо визначених 5 рослин або 10 частин рослин;

VG: візуальна разова оцінка 5 рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених 5 рослин або 10 частин рослин.

4. Оцінка відмінності, однорідності та стабільності

Для оцінки виявлення відмінності й однорідності використовують ознаки, наведені в Таблиці ознак, і коди (1–9), необхідні для електронного опрацювання даних. Сукупність цих кодів складає кодову формулу сорту і використовується для формування групи подібних сортів.

1) *Експертиза на відмінність*

Сорт відповідає умові відмінності, якщо за виявленням ознак він чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявка вважається поданою. Експертизу на відмінність проводять після отримання результатів морфологічного опису першого року. Якщо сорт-кандидат може бути вирізненим з-поміж загальновідомих сортів методом порівняння їхніх описів, то він є відмітним. Коли неможливо чітко вирізнити сорт-кандидат серед загальновідомих за морфологічною кодовою формулою, його необхідно наступного року порівняти в польовому досліді.

2) *Експертиза на однорідність*

Сорт вважається однорідним, якщо з урахуванням особливостей його розмноження рослини сорту залишаються достатньо подібними за своїми основними ознаками, визначеними під час морфологічного опису.

Для оцінки однорідності приймається популяційний стандарт 1% за рівня ймовірності 95%. У вибірці з п'яти дерев нетипові не допускаються.

3) *Експертиза на стабільність*

Сорт вважається стабільним, якщо його основні ознаки, відзначені в описі, залишаються незмінними після неодноразового розмноження чи, у разі особливого циклу розмноження, наприкінці кожного такого циклу.

Зазвичай, коли сорт однорідний, він може вважатися стабільним.

5. Групування сортів для експертизи на відмінність

Сорти групують за найвідмітнішими морфологічними ознаками для кожного сорту. Для групування сортів використовують ознаки, які, як відомо з практики, не варіюють або дуже слабо варіюють у межах сорту. Ці ознаки можуть бути використані окремо або в комбінаціях з іншими.

Рекомендовано для групування такі ознаки:

- Плід: розмір (ознака 43);
- Плід: форма (вигляд збоку) (ознака 44);
- Плід: основне забарвлення шкірки (після видалення нальоту) (ознака 50);
- Час початку цвітіння (ознака 61);
- Час початку достигання плодів (ознака 62).

Для чіткої реєстрації виявлення ознак поряд із сортами-кандидатами необхідно висаджувати сорти-еталони.

6. Умовні позначення

(*) – ознаки, позначені зірочкою, завжди залучають до Методик з експертизи на ВОС усіма країнами-членами UPOV, за винятком випадків, коли виявлення попередньої ознаки або регіональні умови докільця це унеможливають;

(+) – вказує на те, що до цієї ознаки надано пояснення або ілюстрації після Таблиці ознак.

7. Таблиця ознак сортів сливи домашньої

Ознаки		Ступені виявлення ознак	Коди	Сорти-еталони
1	2	3	4	5
1. (+) QN	Дерево: сила росту MG 12	слабка	3	Ruth Gerstetter
		середня	5	Felsina, Victoria
		сильна	7	Valor
2. QN	Дерево: щільність крони VG 12	нещільна	3	Čačanska najbolja, Reine Claude verte
		помірна	5	Anna Späth, d'Ente
		щільна	7	Mirabelle de Nancy
3. PQ	Однорічний пагін: положення VS 12	пряме	1	Čačanska Julia, Empress, Reine Claude de Bavay
		напівпряме	3	d'Ente, Hanita
		горизонтальне	5	Graf Brühl, Gräfin Cosel, Reine Claude verte
		поникле	7	Primacotes
4. QN	Однорічний пагін: за товщиною MS 12	тонкий	3	Precoce de Tour, Victor Christian
		середній	5	Reine Claude verte
		товстий	7	Reine Claude de Bavay
5. QN	Однорічний пагін: міжвузля за довжиною MS 12	короткі	3	Andrierez Plum, California Blue
		середні	5	Anna Späth, Reine Claude verte
		довгі	7	Angelina Burdett,

1	2	3	4	5
				Reine Claude de Bavay
6. QN	Однорічний пагін: опушення (верхня третина) VS 12	слабке	3	d'Ente, Felsina
		середнє	5	Reine Claude verte, Top
		сильне	7	The Czar
7. QN	Однорічний пагін: кількість сочевичок VS 12	мала	3	Anna Späth, Hauszwetsche
		середня	5	d'Ente, Gräfin Cosel
		велика	7	Graf Brühl, Reine Claude de Bavay
8. QN	Однорічний пагін: розмір вегетативної бруньки VS 12	малий	3	Althanova, Elena
		середній	5	d'Ente, Empress
		великий	7	Golden Transparent
9. (+) PQ	Однорічний пагін: форма вегетативної бруньки VS 12	загострена	1	Anna Späth, Bountiful
		тупа	2	Reine Claude d'Oullins
		округла	3	Herman
10. (+) PQ	Однорічний пагін: положення вегетативної бруньки відносно	притиснуте	1	Anna Späth, Marjorie's Seedling
		злегка відхилене	2	Coe's Golden Drop, Hanita

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	пагона VS 12	помітно відхилене	3	Herman, Victoria
11. (+) QN	Однорічний пагін: розмір підбрунькового виступу VS 12	малий	3	Belle de Louvein, Hanita
		середній	5	The Czar, Felsina
		великий	7	Elena, Reine Claude d'Oullins
12. (+) QL	Однорічний пагін: опора підбрунькового виступу VS 12	відсутня	1	Coe's Golden Drop Laxton's Cropper
		наявна	9	
13. PQ	Молодий пагін: антоціанове зabarвлення верхівки (впродовж інтенсивного росту) VS 8	слабке	3	Herman, Reine Claude d'Oullins
		середнє	5	Anna Späth, Hanita, Hauszwetsche
		сильне	7	Cambridge Gage, Felsina
14. (+) QL	Листкова пластинка: положення по відношенню до пагона VS, 8	спрямоване догори	1	
		спрямоване назовні	2	Early Laxton
		спрямоване донизу	3	Victoria

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
15. QN	Листкова пластинка: за довжиною MS 8	коротка	3	Ruth Gerstetter
		середня	5	Graf Brühl, Reine Claude verte
		довга	7	Anna Späth, d'Ente
16. QN	Листкова пластинка: за шириною MS 8	вузька	3	d'Ente, Hanita
		середня	5	Graf Brühl, Reine Claude verte
		широка	7	Nordens, Valor
17. (*) QN	Листкова пластинка: відношення довжина / ширина MS 8	мале	3	Nordens, Valor
		середнє	5	d'Ente, Hanita
		велике	7	Anna Späth, Felsina, Hauszwetsche
18. (*) (+) QL	Листкова пластинка: форма VS 8	яйцеподібна	1	
		еліптична	2	d'Ente, Top
		оберненояйцеподі бна	3	Allgrove's Superb, Hanita
19. (+) QN	Листкова пластинка: кут верхівки (за виключенням кінчика) VS 8	гострий	1	Anna Späth, Damson Prune
		прямий	2	d'Ente, Gräfin Cosel
		тупий	3	Graf Brühl, Persshore
20. (*) (+) QN	Листкова пластинка: форма основи VS 8	гостра	1	Katinka, Top, Verity
		тупа	2	Anna Späth, Hanita
		усічена	3	Marjorie's Seedling

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
21. QN	Листкова пластинка: зелене забарвлення верхнього боку VS 8	світле	3	Ersinger Frühzwetsche
		помірне	5	d'Ente, Katinka, Opal
		темне	7	Anna Späth, Elena
22. QN	Листкова пластинка: глянсуватість верхнього боку VS 8	слабка	3	Early Rivers
		помірна	5	Shropshire Damson President
		сильна	7	
23. QL	Листкова пластинка: опушення нижнього боку VS 8	відсутнє	1	Reine Claude verte
		наявне	9	Anna Späth
24. (+) QL	Листкова пластинка: форма краю VS 8	городчаста	1	Hanita, Reine Claude d'Oullins
		пилчаста	2	Anna Späth, Golden Bullace
25. QN	Черешок: за довжиною MS 8	короткий	3	Althanova
		середній	5	d'Ente, Felsina
		довгий	7	Victoria
26. QN	Черешок: опушення нижнього боку VS 8	слабке	3	Ruth Gerstetter, Hanita, Althanova
		середнє	5	d'Ente, Empress
		сильне	7	Herman, Professeur

1	2	3	4	5
				Collumbien
27. QN	Листок: відношення довжини листкової пластинки до довжини черешка MS 8	мале	3	Graf Brühl, Reine
				Claude verte
		середнє	5	d'Ente, Hanita
		велике	7	Hauszwetsche Typ Schüfer
28. QL	Листок: нектарники VS 8	відсутні	1	Anna Späth, Jefferson
		наявні	9	Grand Duke, Victoria
29. QL	Листок: розміщення нектарників VS 8	переважно на основі пластинки	1	Reine Claude de Bavay, Mirabelle de Metz
		однаково на основі пластинки і на черешку	2	d'Ente, Reine Claude verte
		переважно на черешку	3	Althanova
30. QN	Квітучий пагін: кількість квіток MS 4	мала	3	d'Ente
		середня	5	Felsina, Reine Claude de Bavay
		велика	7	Elena, Grand Prize
31. (* QN	Квітка: діаметр (повністю відкриті квітки)	малий	3	Early Laxton, Elena, Hanita
		середній	5	Herman, Ruth

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	VS 4			Gerstetter, Victoria
		великий	7	Čačanska najbolja, Felsina, Reine Claude d'Oullins
32. QN	Квітконіжка: за довжиною MS 4	коротка	3	Reine Claude de Bavay, Ruth Gerstetter
		середня	5	Ersinger Frühzwetsche, Reine Claude verte
		довга	7	d'Ente, Felsina, Ortenauer
		дуже довга	9	Graf Brühl
33. QL	Квітконіжка: опушення VS 4	відсутнє	1	Čačanska najbolja, Elena
		наявне	9	Ersinger Frühzwetsche
34. (+) QL	Чашечка: положення чашолистків VS 4	притиснуті до пелюсток	1	Hanita, Marjorie's Seedling
		не торкаються ні пелюсток, ні квітколожа	2	Anna Späth, Reine Claude d'Oullins
		торкаються квітколожа	3	Cacanska rana, Washington
35. (*)	Чашолисток: форма VS	вузькоеліптична	1	Prugna d'Italia, Hauszwetsche

1	2	3	4	5
(+) QL	4	еліптична	2	Reine Claude d'Oullins
		яйцеподібна	3	Washington, Coe's Golden Drop
		широко-яйцеподібна	4	The Czar
		трикутна	5	Kirke's
36.	Квітка: (*) розташування (+) пелюсток QL VS 4	вільне	1	Anna Späth, Prugna d'Italia
(*)		дотичне	2	Coe's Golden Drop, Empress
(+)		перекриваються	3	Ontario, Ruth Gerstetter
37.	Пелюстка: розмір (*) VS QN 4	малий	3	Golden Bullace
(*)		середній	5	Königin Victoria
(+)		великий	7	Reine Claude d'Oullins
38.	Пелюстка: форма (*) VS (+) 4 QL	еліптична	1	Anna Späth, Opal
(*)		широкоеліптична	2	Graf Brühl
(+)		округла	3	Althanova, The Czar
QL		оберненояйцеподібна	4	Gräfin Cosel, Herman
39.	Пелюстка: QL хвилястість краю VS 9	відсутня	1	Red Magnum
QL		наявна	9	Anna Späth

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
40. QL	Приймочка маточки: розміщення відносно пиляків VS 4	нижче	1	Althanova, Ersinger Frühzwetsche
		на одному рівні	2	Graf Brühl, Hanita, Prugna d'Italia Herman, Reine
		вище	3	Claude verte
41. PQ	Пиляк: забарвлення (перед розтріскуванням) VS 4	жовтувате	1	d'Ente, Hanita, Victoria
		червонувато- оранжеве	2	Gräfin Cosel, Valor, Reine Claude verte
42. (*) QL	Зав'язь: опушення VS 4	відсутнє	1	Hanita, Washington
		наявне	9	Anna Späth, Belle de Louvain
43. (*) QN	Плід: розмір MS 9	дуже малий	1	Mirabelle de Nancy
		малий	3	Bonne de Bry, Hauszwetsche
		середній	5	Hanita, Stanley
		великий	7	Nordens, Reine Claude d'Oullins
		дуже великий	9	Giant
44. (*) (+) QL	Плід: форма (вигляд збоку) VS 9	видовжена	1	Grand Prize
		еліптична	2	Empress, Victoria
		округла	3	Fortune, Mirabelle de Nancy
		сплющена	4	Althanova
		яйцеподібна	5	Hanita, Stanley,

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
				Valjevka
		обернено- яйцеподібна	6	Elena, President
45. (*) QL	Плід: симетричність (вигляд збоку) VS 9	симетричний	1	Reine Claude verte
		несиметричний	2	Angelina Burdett, Anna Späth
46. (*) QN	Плід: шов у напрямку до кінця плодоніжки за глибиною VS 9	мілкий	3	Hanita, Reine Claude Tardive de Chambourcy
		середній	5	Reine Claude de Bavay
		глибокий	7	
47. QN	Плід: заглиблення верхівки VS 9	відсутнє або слабке	1	Jefferson, Reine Claude verte
		проміжне	2	Reine Claude d'Oullins
		сильне	3	Victoria
48. QL	Плід: опушення верхівки VS 9	відсутнє	1	Ersinger Frühzwetsche, Ortenauer
		наявне	9	Anna Späth
49. QN	Плід: заглиблення плодоніжки VS 9	мілке	3	Anna Späth, Hanita, Monsieur Jaune
		середнє	5	Graf Brühl, Reine Claude de Bavay

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
		глибоке	7	Bleue de Belgique, Gräfin Cosel
50. (*) PQ VS 9	Плід: основне забарвлення шкірочки (після видалення воскового нальоту) VS 9	зеленувато-біле	1	Reine Claude diaphane
		зелене	2	Reine Claude verte
		жовтувато-зелен	3	Reine Claude d'Oullins
		жовте	4	Drap d'Or d'Espéren
		оранжево-жовте	5	Emma Leppermann
		червоне	6	Victoria
		світло-фіолетове	7	Althanova, Opal
		пурпурово- фіолетове	8	d'Ente
		темно-фіолетове	9	Anna Späth, Royal Blue
		фіолетово-синє	10	Early Rivers, Valor
		темно-синє	11	Čačanska lepotica, Čačanska najbolja
51. (*) PQ VS 9	Плід: забарвлення м'якоті VS 9	білувате	1	
		зелене	2	Ersinger Frühzwetsche, Reine Claude verte
		жовтувато-зелене	3	Anna Späth, Reine Claude d'Oullins, Ruth Gerstetter
		жовте	4	Ariel, Graf Brühl, Monsieur Jaune
		оранжеве	5	Early Transparent,

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
				Gräfin Cosel, Hanita
		червоне	6	Bountiful
52. (*) QN	Плід: твердість м'якоті L 9	м'яка	3	Čačanska rodna, Empress, Gräfin Cosel
		середня	5	Elena, Monsieur Jaune
		тверда	7	Hauszwetsche, Nordens
53. QN	Плід: соковитість L 9	низька	3	Hauszwetsche, Top
		середня	5	Anna Späth
		висока	7	Čačanska najbolja, Jefferson
54. (*) QN	Плід: ступінь зростання кісточки з м'якоттю L 9	не зрощені	1	Hauszwetsche, Kirke's
		напівзрощені	2	Drap d'Or d'Espéren, Elena
		зрощені	3	Ersinger Frühzwetsche, Jefferson
55. (*) (+) QL	Кісточка: основна форма (вигляд збоку) VS 9	вузькоеліптична	1	Drap d'Or d'Espéren, Ortenauer
		еліптична	2	Graf Brühl, Washington
		округла	3	Early Transparent, Mirabelle de Nancy
56. (*) (+) QL	Кісточка: форма з черевного боку VS 9	вузькоеліптична	1	Hauszwetsche
		еліптична	2	Hanita, Washington Gräfin Cosel, Reine
		широкоеліптична	3	Claude verte

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
		клиноподібна	4	President
57. (+) QN	Кісточка: розвиток кіля VS 9	слабкий	3	d'Ente, Herman, Stanley
		середній	5	Anna Späth, Coes Golden Drop
		сильний	7	Althanova
58. (+) QL	Кісточка: структура бічної поверхні VS 9	зерниста	1	Chrudimer, Herman, The Czar
		карбована	2	Anna Späth, Elena, Valor
59. (+) QN	Кісточка: основа за шириною VS 9	вузька	3	Kirke's, Mirabelle de Nancy
		середня	5	Hanita, Marjorie's Seedling
		широка	7	Gräfin Cosel, Washington
60. (+) QL	Кісточка: форма верхівки VS 9	загострена	1	Čačanska rodna, Ortenauer, The Czar
		тупа	2	Anna Späth, Hanita
		округла	3	Althanova, Monsieur Jaune
61. (*) QN	Час початку цвітіння MG	дуже ранній	1	Graf Brühl, Lützelsachser Frühzwetsche
		ранній	3	Ruth Gerstetter, Utility
		середній	5	d'Ente, Hanita, Reine

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
				Claude verte
		пізній	7	Elena, Hauszwetsche
		дуже пізній	9	Hauszwetsche Typ Schüfer, Quetsche Blanche de Cétrécourt
62. (*) (+) QN	Час початку достигання плодів MG	дуже ранній	1	Ruth Gerstetter
		ранній	3	Bonne de Bry, Ersinger Frühzwetsche
		середній	5	Graf Brühl, Reine Claude verte
		пізній	7	Čačanska rodna, d'Ente
		дуже пізній	9	Elena, President, Reine Claude de Bavay

8. Пояснення до Таблиці ознак сортів сливи домашньої

Коди фаз росту й розвитку рослин сорту, в які рекомендовано робити спостереження

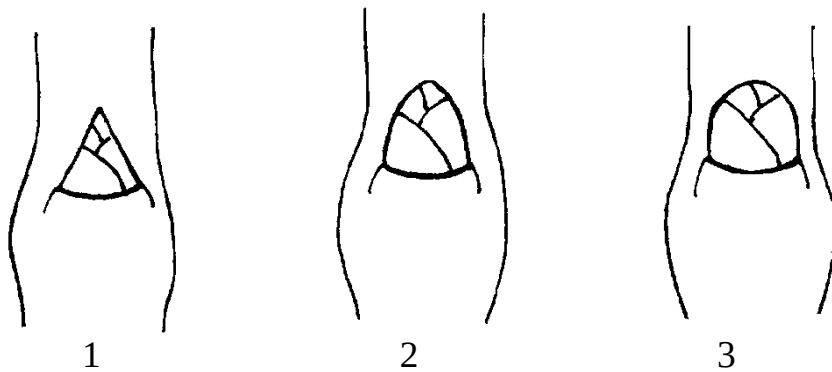
Коди	Назви фаз розвитку
1	2
1	Набрякання й розпускання вегетативних бруньок
2	Набрякання й розпускання генеративних бруньок
3	Початок цвітіння
4	Повне цвітіння

1	2
5	Кінець цвітіння
6	Початковий ріст пагонів
1	2
7	Початок плодоутворення
8	Максимальний ріст пагонів
9	Знімальна стиглість плодів
10	Затухаючий ріст пагонів
11	Обпадання листків
12	Період зимового спокою

До 1 Дерево: сила росту

Силу росту дерева варто розглядати як загальний вегетативний приріст.

До 9 Однорічний пагін: форма вегетативної бруньки

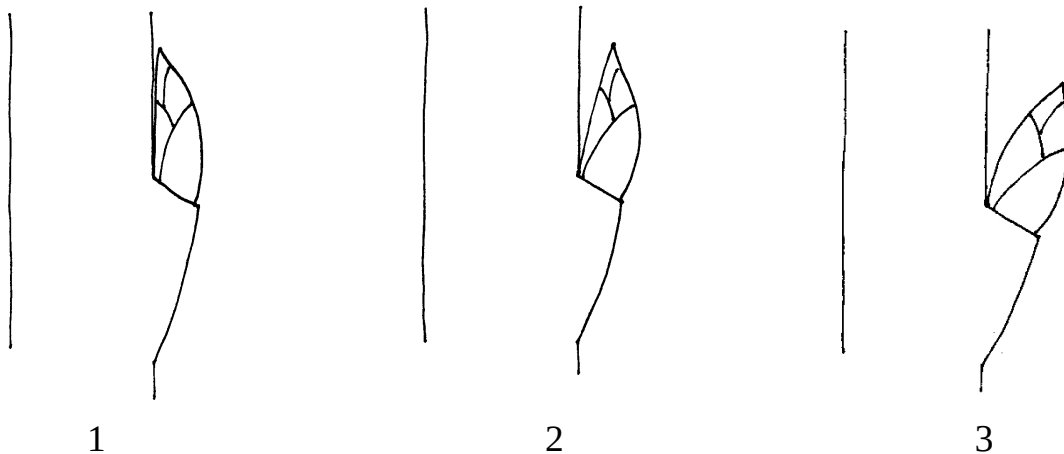

1
Загострена

2
тупа

3
округла

До 10 Однорічний пагін: положення вегетативної бруньки відносно пагона

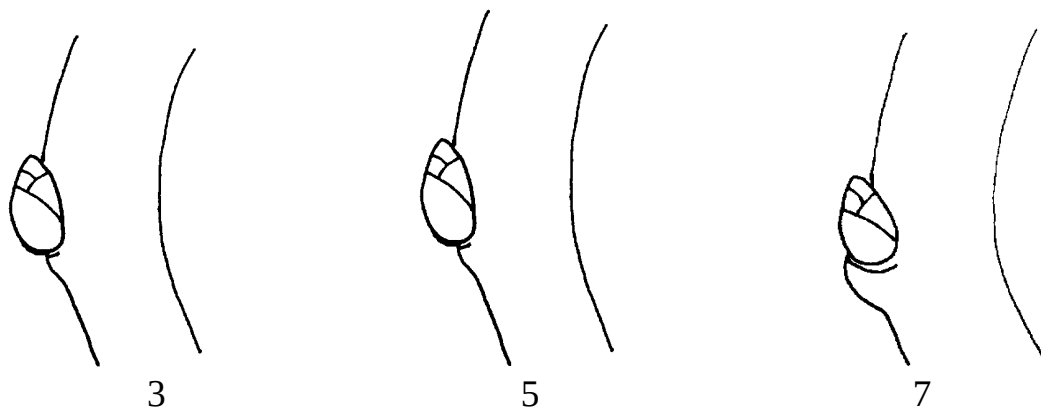

1
Притиснуте

2
злегка відхилене

3
помітно відхилене

До 11 Однорічний пагін: розмір підбрунькового виступу

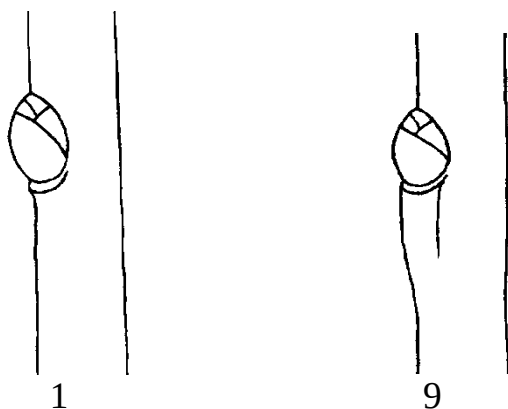

Малий

середній

великий

До 12 Однорічний пагін: опора підбрунькового виступу

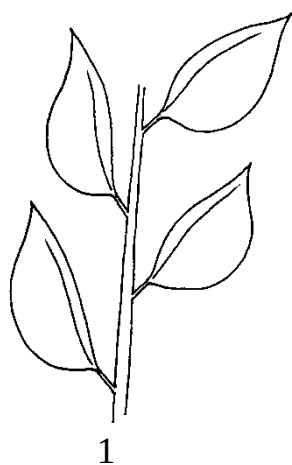

Відсутня

наявна

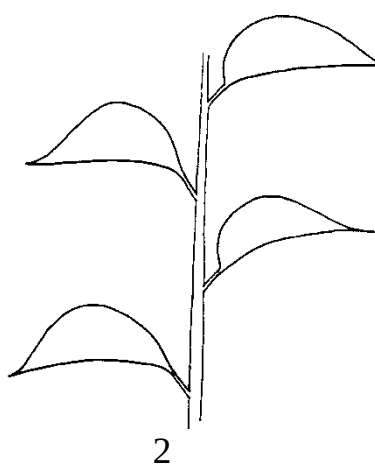
До 14 Листкова пластинка: положення по відношенню до пагона

Положення листової пластинки по відношенню до пагона варто обстежувати зранку.

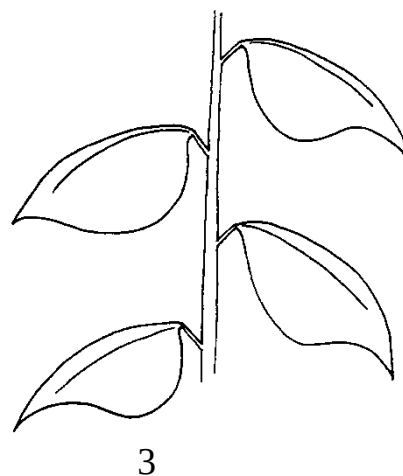
1

Спрямоване догори

2

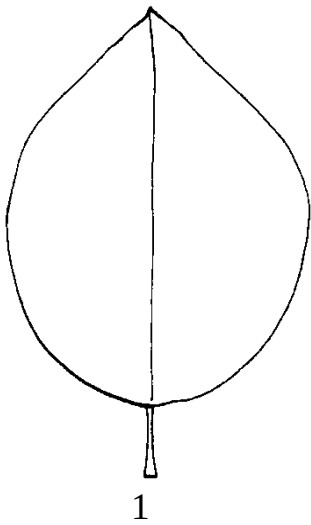
спрямоване назовні

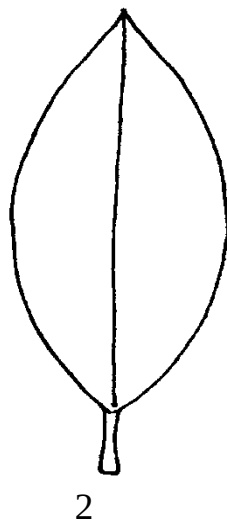
3

спрямоване донизу

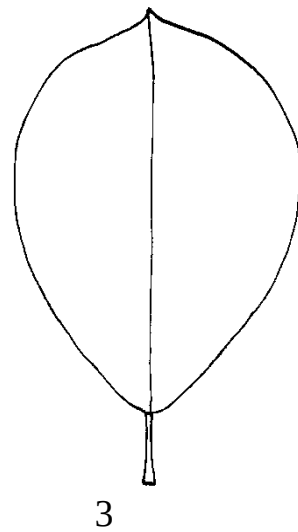
До 18 Листкова пластинка: форма

Яйцеподібна

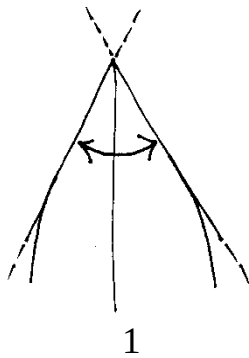

еліптична

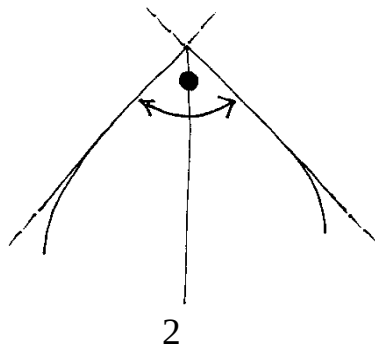

оберненояйцеподібна

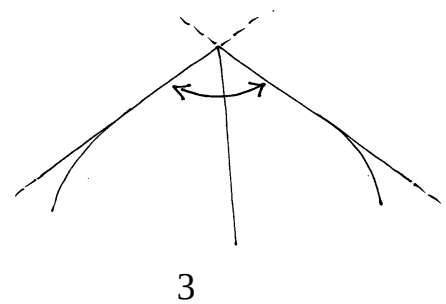
До 19 Листкова пластинка: кут верхівки (за виключенням кінчика)

Гострий

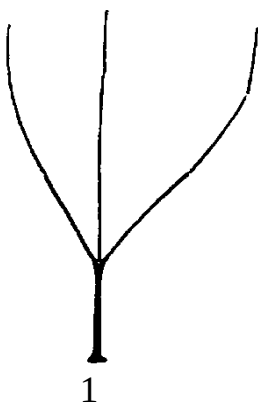

прямий

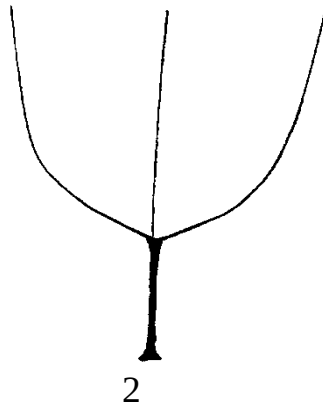

тупий

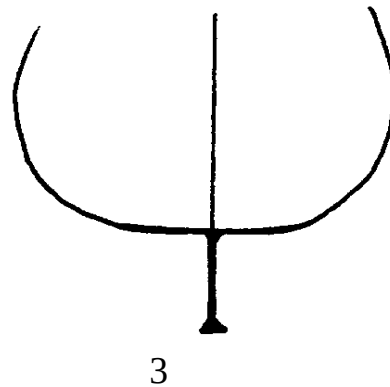
До 20 Листкова пластинка: форма основи

Гостра

тупа

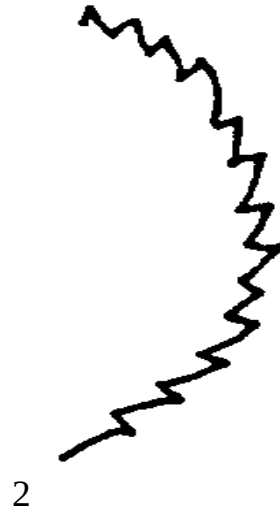

усічена

До 24 Листкова пластинка: форма краю

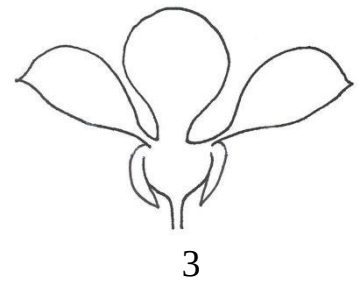
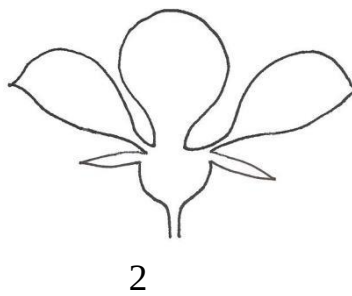
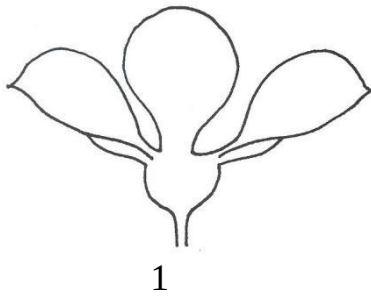

Городчаста

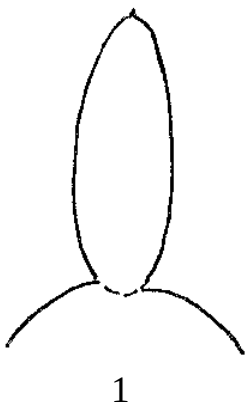
пилчаста

До 34 Чашечка: положення чашолистків

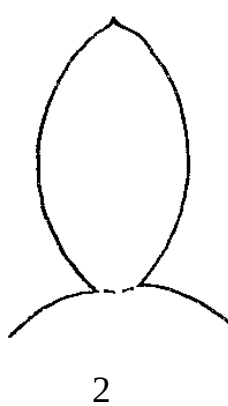

Притиснуті до пелюсток не торкаються ні пелюсток, торкаються квітколожа
ні квітколожа

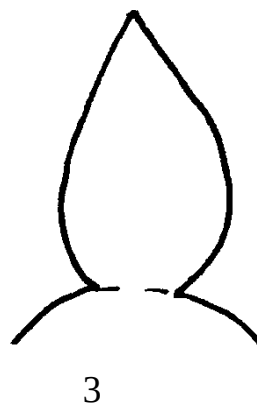
До 35 Чашолистик: форма

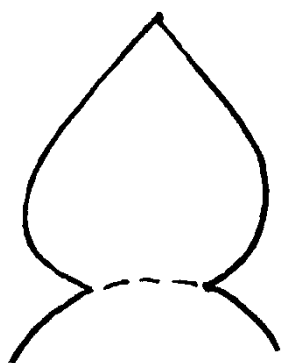
Вузькоеліптична

еліптична

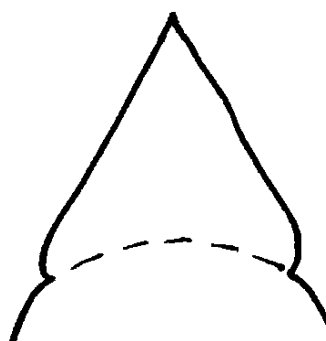

яйцеподібна

4

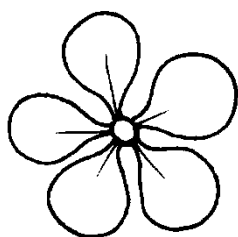
широкояйцеподібна

5

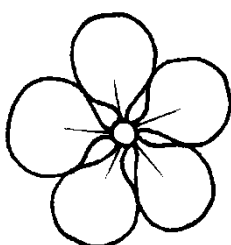
трикутна

До 36 Квітка: розташування пелюсток

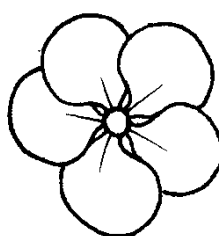
1

Вільне

2

дотичне

3

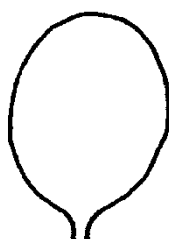
перекриваються

До 38 Пелюстка: форма

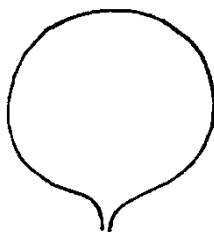
1

Еліптична

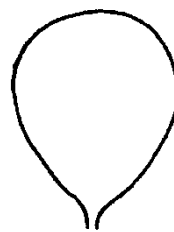
2

широкоеліптична

3

округла

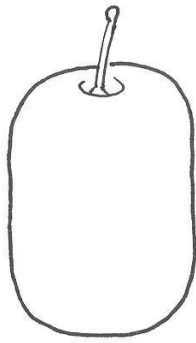

4

оберненояйцеподібна

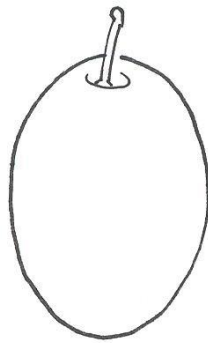
До 44 Плід: форма (вигляд збоку)

Наступні форми плоду представлені, як вони з'являються в природі, проте форма повинна обстежуватися у напрямку від прикріплення плодоніжки до вершини.

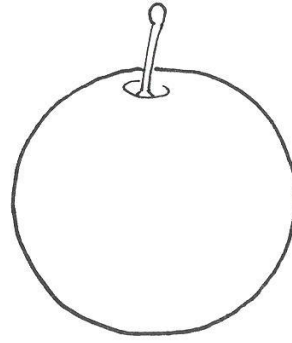
1

Видовжена

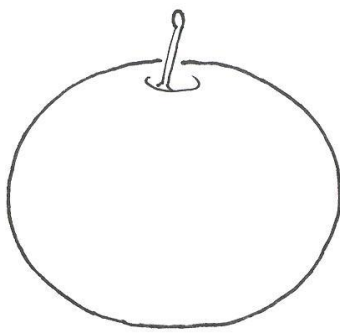
2

еліптична

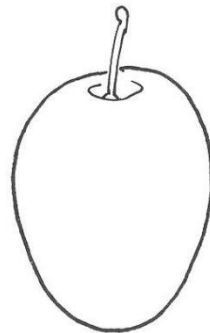
3

округла

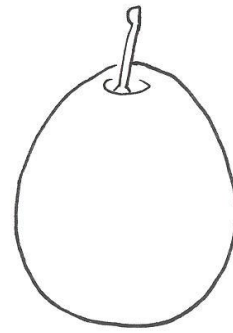
4

сплющена

5

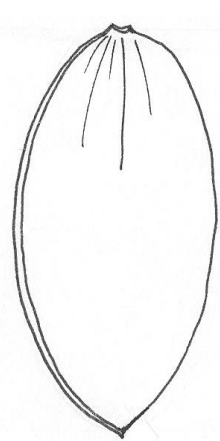
яйцеподібна

6

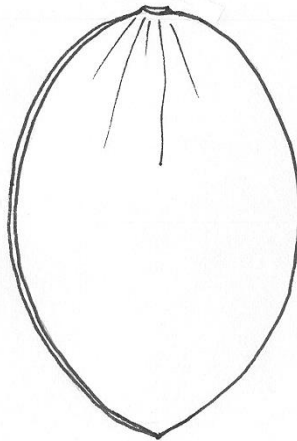
оберненояйцеподібна

До 55 Кісточка: основна форма (вигляд збоку)

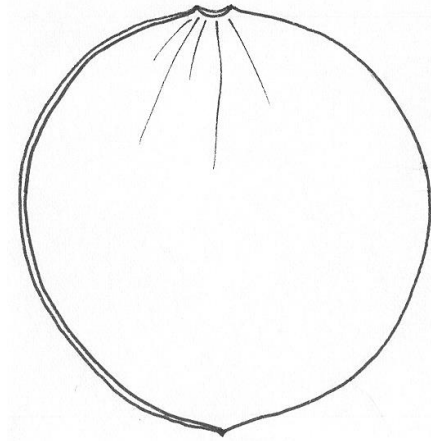
1

Вузькоеліптична

2

еліптична

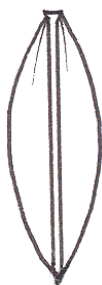
3

округла

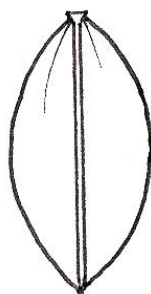
До 56 Кісточка: форма з червного боку

1

2

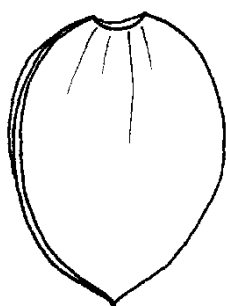
3

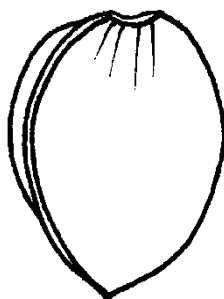
4

Вузькоеліптична еліптична широкоеліптична клиноподібна

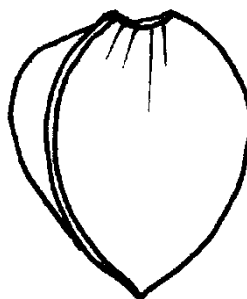
До 57 Кісточка: розвиток кіля

3

5

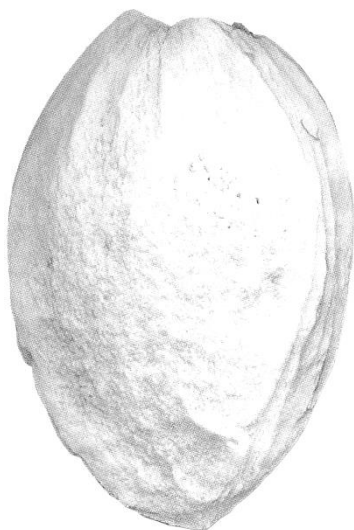
7

Слабкий

середній

сильний

До 58 Кісточка: структура бічної поверхні

1

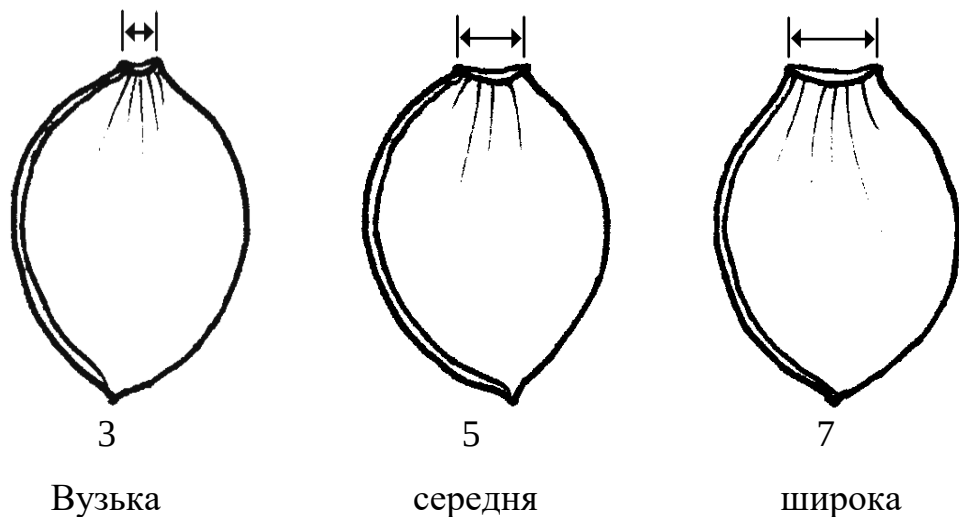
Зерниста

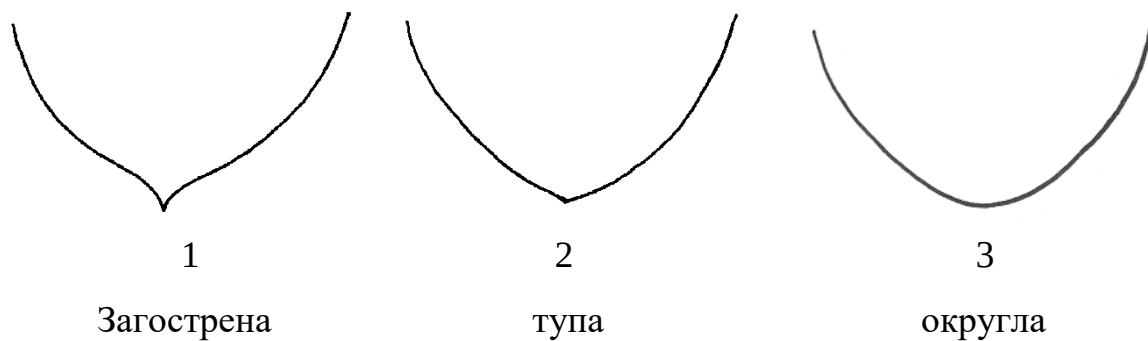
2

карбована

До 59 Кісточка: основа за шириною

До 60. Кісточка: форма верхівки

До 62 Час початку достигання плодів

Часом достигання плодів варто вважати час, коли плоди найлегше знімаються з плодів.

Синоніми прикладів сортів

Сорти-еталони	Синоніми
1	2
Althanova	Althann, Count Althanns Gage, Graf Althanns Reneklode, (Reine Claude) Conducta, Reine Claude (du comte) d'Althan
Čačanska Julia	Cacaks Julia
Čačanska lepotica	Cacaks Schöne

1	2
Čačanska najbolja	Cacaks Beste
Čačanska rana	Cacaks Frühe
Čačanska rodna	Cacaks Fruchtbare
Coe's Golden Drop	Bury seedling, Goutte d'or de Coe, Silver prune
d'Ente	Agen (d')Ente, Datte d'Agen, French prune, (Prune d') Ente, Robe de Sergent
Drap d'Or d'Espéren	Golden Esperen
Ersinger Frühzwetsche	Ahlbachs Frühzwetsche, Eisentaler Frühzwetsche, Goldquelle, Quetsche précoce d'Ersingen, Weißentaler Frühzwetsche
Hauszwetsche	Altesse ordinaire, Bauernpflaume, Early Russian, Hauspflaume, Impératrice Violette, Quetsche commune (d'Allemagne), Quetsche d'Alsace, Quetsche de Metz, Quetsche de Namur
Kirke's	Kirkes Pflaume
Mirabelle de Metz	Metzer Mirabelle, Mirabelle abricotée, Mirabelle aus Metz, Mirabelle petite
Mirabelle de Nancy	(Double) Drap d'Or, Double Mirabelle, Mirabelle grosse, Nancymirabelle
Monsieur hâtif	Early Orleans, Monsieur du Roi, Wilmot's Orleans
President	Président
Prugna d'Italia	Altesse double, Bleue d'Italie, Fellenberg, Italian Prune, Italienische Zwetsche, Quetsche d'Italie
Reine Claude de Bavay	Monstrueuse de Bavay, Saint Clair
Reine Claude diaphane	Reine Claude de Guigne, Transparent Gage
Reine Claude d'Oullins	Fausse Reine Claude, Massot, Oullins Golden, Oullins Reneklode, Reine Claude précoce

1	2
Reine Claude verte	Damas gris, Dauphine, Green Gage, Große Grüne Reneklode, Reine Claude Dorée, Zuckerpflaume
The Czar	Le Tsar, Czar
Victoria	Königin Viktoria, Queen Victoria, Viktoriapflaume

9. Література

1. Test Guidelines for the conduct of tests for distinctness, uniformity and stability of European plum (*Prunus domestica* L.) (TG /41/5, UPOV) // Geneva. 2002-04-17. – 38 P. // URL: www.upov.int/edocs/tgdocs/en/tg041.pdf